

Suvestinė redakcija nuo 2010-07-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2005, Nr. [124-4423](#), i. k. 1052330ISAK003D-480

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO

**Į S A K Y M A S
DĖL SODO AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS DAUGINIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2005 m. spalio 12 d. Nr. 3D-480
Vilnius

Siekdama užtikrinti aukštos kokybės sveikos sodo augalų dauginamosios medžiagos dauginimo ir auginimo etapus, tvirtinu Sodo augalų dauginamosios medžiagos dauginimo taisyklės (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės
ūkio ministro 2005 m. spalio 12 d.
įsakymu Nr. 3D-480

SODO AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS DAUGINIMO TAISYKLĖS

1. Sodo augalų dauginamosios medžiagos dauginimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos pagal Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatymą (Žin., 2001, Nr. [102-3623](#); 2004, Nr. 156-5687; 2010, Nr. 13-619), Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų reikalavimų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 1999 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 383 (Žin., 1999, Nr. [88-2606](#); 2008, Nr. [1-39](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-491](#), 2010-05-24, Žin., 2010, Nr. 61-3013 (2010-05-27), i. k. 1102330ISAK003D-491

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

2. Taisyklių tikslas – užtikrinti aukštos kokybės sveikos sodo augalų dauginamosios medžiagos padauginimą ir išauginimą.

3. Taisyklės taikomos sodo augalų dauginamosios medžiagos tiekėjams.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. Atrinktas augalas – tipingas kurios nors veislės augalas, vizualiai atrinktas iš augalų augyno ir skirtas pradinei dauginamajai medžiagai išaugini.

4.2. Pradinė dauginamoji medžiaga – vegetatyviniu būdu padauginta iš atrinktojo augalo dauginamoji medžiaga, išauginta pagal bendrai pripažintus metodus, išlaikant veislės tapatumą, palaikoma izoliuotomis nuo kenkėjų sąlygomis ir yra skirta superelitinei dauginamajai medžiagai išaugini.

4.3. Augalo devirusavimas – sveiko augalo išauginimas, naudojant termoterapiją arba kitus metodus.

4.4. Augalo sveikumo tikrinimas – augalo tyrimas dėl visų žinomų virusų ar į juos panašių patogenų, naudojant biologinius, serologinius ir molekulinės biologijos metodus.

4.5. Dauginamosios medžiagos palaikymas – devirusuotos dauginamosios medžiagos auginimas ir saugojimas izoliuotomis nuo kenkėjų sąlygomis.

4.6. Pomologijos komisija – komisija, nustatanti veislės tapatybę, grynumą, pomologinę vertę ir galimus veislės pakeičius.

4.7. Skiepūglis – dauginimui naudojama vienmetė augalo dalis, skirta dauginamojo augalo antžeminei daliai sudaryti.

4.8. Poskiepis – vegetatyviniu ar generatyviniu būdu padaugintas gerai įsišaknijęs augalas ar jo dalis, į kurią įskiepijamas skiepūglis.

4.9. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatymo, Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų reikalavimų aprašo sąvokas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-491](#), 2010-05-24, Žin., 2010, Nr. 61-3013 (2010-05-27), i. k. 1102330ISAK003D-491

III. SODO AUGALŲ DAUGINIMAS

5. Sodo augalų dauginimas vykdomas šiais etapais pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro patvirtintą kiekvienai augalo rūšiai būdingą dauginimo schemą:

5.1. Atrinktojo augalo parinkimas.

5.2. Pradinės dauginamosios medžiagos dauginimas, devirusavimas ir/arba tikrinimas virusų, mikoplazmų ir bakterijų atžvilgiu, palaikymas izoliuotuose nuo kenkėjų sąlygose.

5.3. Superelitinės dauginamosios medžiagos dauginimas, tikrinimas ir pomologinė kontrolė.

5.4. Elitinės dauginamosios medžiagos dauginimas ir tikrinimas.

5.5. Sertifikuotos dauginamosios medžiagos dauginimas.

6. Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas (toliau – Institutas) atlieka augalų dauginamosios medžiagos devirusavimą ir/arba tikrinimą virusų atžvilgiu, pradinės, superelitinės ir elitinės dauginamosios medžiagos padauginimą ir palaikymą bei dauginamosios medžiagos pateikimą versliniams medelynams sertifikuotai medžiagai išauginti.

7. Institutas versliniams medelynams pateikia skiepūglius sertifikuotai sodinamajai medžiagai išauginti ir elitinės kategorijos poskiepius toliau dauginti.

8. Visos su augalų dauginimu ir platinimu susijusios procedūros Institute turi būti tinkamai dokumentuotos, kad būtų galima atsekti dauginamosios medžiagos kilmę ir dauginimo apimtį.

9. Dauginamosios medžiagos dauginimą ir paskirstymą koordinuoja dauginimo komitetas, kurio sudėtyje yra 7 nariai: keturi – atstovaujantys versliniams medelynams ir sodams, du Instituto ir vienas – iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos.

10. Dauginimo komiteto sudėtis ir jo darbo reglamentas tvirtinamas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

11. Dauginimo komitetas:

11.1. nustato dauginamų augalų rūšis ir veisles;

11.2. numato dauginimo apimtį;

11.3. nustato dauginamosios medžiagos kainą;

11.4. paskiria pomologijos komisiją.

IV. POMOLOGIJOS KOMISIJA

12. Pomologijos komisija veislei būdingu metu nustato superelitinės ar elitinės kategorijos augalų veislės tapatybę, grynumą, pomologinę vertę bei patikrina galimus augalų pakitimus (mutacijas).

13. Pomologijos komisijos patikra turi būti atitinkamai dokumentuota.

14. Pomologijos komisija po patikrinimo nusprendžia, ar toliau dauginti ir platinti dauginamąją medžiagą.

15. Pomologijos komisijos sprendimas privalomas Institutui.

V. DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS KONTROLĖ IR SERTIFIKAVIMAS

16. Visų kategorijų sodo augalų dauginamąją medžiagą, išskyrus atrinktąjį augalą ir pradinę dauginamąją medžiagą, sertifikuoja Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Valstybinė augalininkystės tarnyba) pagal Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų reikalavimų aprašo numatytą tvarką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-491](#), 2010-05-24, *Žin.*, 2010, Nr. 61-3013 (2010-05-27), i. k. 1102330ISAK003D-491

17. Valstybinė augalininkystės tarnyba sertifikuoja atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sertifikuotos kategorijos dauginamąją medžiagą, jei skiepūgliai ir poskiepai buvo įsigyti iš Instituto arba įvežti iš tų šalių, kurių sodo augalų dauginimo ir sertifikavimo sistemą pripažįsta Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-491](#), 2010-05-24, *Žin.*, 2010, Nr. 61-3013 (2010-05-27), i. k. 1102330ISAK003D-491

18. Instituto augalų devirusavimo, dauginimo, auginimo, tikrinimo ir palaikymo procedūras kontroliuoja Valstybinė augalininkystės tarnyba bei atsitiktiniu būdu tikrina superelitinę ir elitinę dauginamąją medžiagą virusų, mikoplazmų ir bakterijų atžvilgiu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-491](#), 2010-05-24, Žin., 2010, Nr. 61-3013 (2010-05-27), i. k. 1102330ISAK003D-491

19. Valstybinė augalininkystės tarnyba sertifikuoja instituto tiekiamą rinkai sodo augalų dauginamąją medžiagą, jei jos dauginimo schemoje numatytos procedūros nebuvo pažeistos ir yra tinkamai dokumentuotos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-491](#), 2010-05-24, Žin., 2010, Nr. 61-3013 (2010-05-27), i. k. 1102330ISAK003D-491

20. Sodo augalų dauginamosios medžiagos fitosanitarinę būklę kontroliuoja Valstybinė augalininkystės tarnyba pagal teisės aktuose numatytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-491](#), 2010-05-24, Žin., 2010, Nr. 61-3013 (2010-05-27), i. k. 1102330ISAK003D-491

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-491](#), 2010-05-24, Žin., 2010, Nr. 61-3013 (2010-05-27), i. k. 1102330ISAK003D-491

Dėl žemės ūkio ministro 2005 m. spalio 12 d. įsakymo Nr. 3D-480 "Dėl dauginamosios medžiagos dauginimo taisyklių patvirtinimo dėl sodo augalų" pakeitimo